

SUKUSYTYKKEITÄ

KÄÄRIÄISTEN SUKUSEURA RY:n JULKAISU N:o 11

01.12.1991

ISSN-3734

Anja Tšokkinen Savonmuan Hilima

VÄINÖ TUOMAINEN

□ Savon Sanomien miestoi-
mittajat valitsivat tämän vuo-
den Savonmuan Hilimaksi fi-
losofian tohtori Anja Tšokki-
sen Iisalmesta.

Päätoimittaja Tapani Lepola
sanoi onnitellessaan uutta Hi-
limaa, että Savosta löytyy päte-
viä ja pystyviä naisia, joiden
työtä ja saavutuksia on arvos-
tettu liian vähän.

Heitä on kulttuurin, taiteen
ja tieteen, liike-elämän ja poli-
tiikan aloilla. Savon Sanomis-
sa on Lepolan mukaan aina
annettu suuri arvo naisten
työlle.

Savonmuan Hilimoja on va-
littu jo vuodesta 1970 lähtien.
Ensimmäinen Hilima oli Hilja
Väänänen. Alkuvuosina valin-
taan osallistuvat lukijat lähet-
tämällä ehdokkaiden nimiä.
Silloin oli myös lukijaraati ja
lukijaäänestys.

Vuoden 1991 Hilimaa valit-
taessa oli luontevaa, että se
kohdistui Iisalmeen kaupun-
gin täyttäessä sata vuotta. Hi-
liman arvo on Anja Tšokkiselle
tunnustus monipuolisesta
työstä kulttuurin, politiikan ja
opetustyön parissa, mutta en-
nenkaikkea tunnustus Iisal-
men historiategoksen kirjoitta-
misesta.

Savon Kääriäisiä Sokerimäen kupeesta

Anja Tšokkinen on synty-
jään Kääriäisiä, samaa su-
kua kuin Seppo Kääriäi-
nen. Anjan sukuhaara on
Kirmanjärven rannalta siir-
tynyt 1800-luvulla. Anjan
syntymäkoti on Iisalmen
Viitaalla Sokerimäen ku-
peessa ja Vääräjärven ran-
nalla.

Anja sanoi, että Kääriäis-
ten sukua on tutkittu ja jäl-
jet vievät Karjalan Kannak-
selle. Sitä ei vielä tiedetä,
mistä Kääriäiset ovat Muo-
lalle siirtyneet. On mahdol-
lista, että ovat sinne men-
neet lännestä.

Savonmuan Hiliman
puoiliso Arvi Tšokkinen on
syntyisin Korpiselässä ja
tullut Ylä-Savoon 1946.

Kauppilanmäen Tyynelä
oli siirtoväen sijoitustaloja ja
niistä ajoista lähtien Arvi on
viettänyt siellä kaikki kesät.
Tyynelä on ollut Anjan ja
Arvin omistuksessa toista
kymmentä vuotta.

Tyynelä on ollut Anjalle
"rauhansatama", paikka,
jossa on saanut levätä ja vir-
kistäytyä, mutta siellä on
voinut paneutua myös tut-
kimustyöhön.

Anja kertoi, että Tyynelän
kamarissa muotoutui lopul-
liseen asuun myös väitöskir-
ja Suomen sokeain opetuk-
sen alkuvaiheista.

Arvi on peruskoulun opet-
taja ja perheessä on kolme
aikuista lasta.

Väinö Kääriäisen kirjava taival Iisalimesta Kanadan, Petroskoin ja Moskovan kautta Kuopioon

Peltosalmella vuonna 1896 syntynyt ja Iisalmissa vuonna 1956 60 vuoden ikäisenä kuollut näyttelijäteatterinjohtaja Väinö Kääriäinen voitti Praagin (Praham) työläisolympialaisissa kultaa 400 metrin aitajuoksussa ja hopeaa 110 metrin aidoissa vuonna 1921.

Vuonna 1925 Frankfurt am Mainin työläisolympialaisissa hän sai hopeamitalit 110 metrin ja 400 metrin aidoissa (kultaa sai molemmissa Niilo Mattila. Kääriäinen sai kultaa 400 metrin juoksussa sileällä matkalla.

Hän oli silloin Kuopion Riennon jäsen vuosina 1922-28. Kuopion Kisa-Veikkojen perustaja ja jäsen vuosina 1928-31 ja 1937-46. Hän oli seitsemän kertaa TUL:n mestari aitajuoksuis- ja voitti monta maaottelua aitamatkoilla ja 400 metrillä.

Paitsi TUL:n alkuaikojen urheilutoiminnassa koko Suomessa, Väinö Kääriäisellä oli myös TUL:n Kuopion ja Pohjois-Savon piirissä tärkeä merkitys lukuisine piirinmestaruuksineen ja ohjaajan toimineen.

ME-aiturikin jäi toiseksi "perunapellolla"

Hän oli palkintojen suurmetsästäjä. Hän oli myös erinomainen teknikkataituri kaikissa kilpailulajeissaan kuten hypyissä, mutta erikoisesti aitajuoksuis-
 Muistan kuinka hän

musta taiteilijan tukka hulumuten juoksi Väinölän-
 mellä 110 metrin aitoja saa-
 den katsojat innostumaan.
 Myös SUL:n urheilijat ko-
 koontuivat silloin Väinön
 juoksuista oppia ottamaan
 ja olivat ihailevassa ystä-
 vyyssuhteessa häneen.
 Tämä oli erikoista silloin,
 kun urheiluliittojen riidat
 olivat pahimmillaan.

Aikansa maailmanhuip-
 puitureihin kuuluneen
 Lauri Karimon Väinö
 voitti 110 metrin aitajuok-
 sussa Molerusniemen (San-
 karniemen kentällä) Iisal-
 missa tämän käydessä Suo-
 messa USA:sta, jossa asui.

Karimo oli alkuaan Lap-
 pinlahden Hujasia, ja hänel-
 lä oli 110 metrin matalien ai-
 tojen epävirallinen maail-
 manennätys. "Kun toit mi-
 nut tänne 'perunapellolle'
 juoksemaan, niin konstikos
 sinun oli voittoa", sanoi Ka-
 rimo Väinölle.

Edvin aloitti näyttelemisen samaan aikaan

Aloitettuaan näyttelijä-
 nuransa Iisalmen Työväen-
 teatterissa yhdessä mm. Ed-
 vin Laineen ja Eva Jalosen
 kanssa Väinö jatkoi
 uraansa Kuopiossa ja Kana-
 dassa yhdessä vaimonsa
 Ainin kanssa.

Molempien erikoisalaa
 olivat operetit Väinön näyt-
 tellessä sankariosia. He siir-
 tyivät myöhemmin Lenin-
 gradiin ja sitten Petroskoi-

hin kielivaikeuksien täh-
 den.

Kun suomalaiset tulivat
 siellä epäsuosituiksi, he pa-
 lasivat takaisin Kuopioon,
 jonka työväenteatterin joh-
 tavana Väinö oli vuosina
 1937-46.

Väinö kertoi minulle, että
 kun hänet vaimonsa kanssa
 "tyrkättiin" Neuvostoliitos-
 ta Suomeen, ei heille annettu
 rahaa ollenkaan mu-
 kaan. Suomen TUL auttoi
 elämän alkuun.

Olympiavoitot pönkittivät Suomen mainetta

Niinä vuosina 1920-30-lu-
 vuilla, jolloin Suomi oli mai-
 neensa huipulla juoksija-
 kansana Hannes Koleh-
 maisen, Paavo Nur-
 men, Ville Ritolan ja
 heidän vertaistensa ansiois-
 ta, myös työväen olympia-
 laisissa vahvistettiin Suo-
 men mainetta Väinö Kääri-
 äisen ja hänen tovereittensa
 suurvoitoilla. Kuten tun-
 nettuja, niistäkin kisoista
 kirkkaimmat mitalit tulivat
 pääasiassa Suomeen jokai-
 sella kerralla.

Kuopion jälkeen Väinö
 toimi teatterinjohtajana
 Kuusankoskella. Viimeisinä
 vuosinaan hänellä oli oma
 teatterikiertue.

Lupsakkana miehenä
 Väinöllä oli paljon tuttav-
 ia. Kaikki halusivat olla hänen
 ystäviään ja ihailivat hänen
 urheiluvoittojaan.

Väinö Kääriäinen on
 haudattu Iisalmen hautaus-
 maalle.

LAURI KORHONEN

Muutamia poimintoja Iisalmen seudun historiasta sukumme osalta

Tavisalmen Savilahden neljänneskunnan papinsaatavaluettelossa vuodelta 1557 mainitaan Kääriäisen suku Nerkoon kylän asukkaana Häyrisen, Ilmosen ja Kähkösen sukujen ohella. Vuosina 1561—1571 ilmestyy kirjoihin jo kuusi uutta sukua näille samoille seuduille Kustaa Waasan erämaa asutuspyrkimyksen liikkeellepanemana. Näihin samoihin aikoihin saavat pysyväiset asukkaansa useimmat Iisalmen seutujen ympäristökyliä.

V. 1663—1664 toimitettiin Savossa uusi maanjaostelu, josta lähtien pysyvä maanverotus on Savossa ollut voimassa. Tämä toimituksen yhteydessä syntynyt maajaostelukirja on arvokas asiakirja Savon asutus- ja maanviljelystoiminnan samoin kuin savolais-sukujenkin tutkimisessa, eikä sitä suotta ole nimitetty »Savolaisten sukuraamatuksi».

Tämän asiakirjan mukaan olivat v. 1663 verotettavina ja maanomistajina yleensä samojen kantasukujen jälkeläiset, jotka näille maiseville olivat noin sata vuotta aikaisemmin asettuneet, ja mainitaan näiden joukossa mm. »Kääriäinen». Näistä Antti Matinpoika Kääriäinen asui Kääriänsaarella ja Matti Antinpoika Kääriäinen Haapajärvellä. Haapajärven sivu, luepuoli. Tämä Matti oli rakentanut talonsa erämaahan, raivannut peltoa ja siitä palkkioksi saanut verovapauden vuoteen 1666 asti.

Iisalmen seuduille sijoittuneella sukuhaaralla on nimi kirjoitettu Kiäriäinen, kun se samassa asiakirjassa Mikkelin seuduilla esiintyy muodossa Käriäinen ja Käriän ja Savon maakirjassa v. 1561 Kerijainen ja Käriäinen. Muutakin muotoja vielä löytyy, mutta näistäkin kirjoitti ansiokkaasti sihteerimme jossain aikisemmassa »Sytykkeessä». A. K.

KAARIAISTEN SUKUSEURA RY:n
JULKAISU N:o 4 9 12 1953

Mahdolliset tiedustelut ja sukusytykkeisiin tulevat jutut:

Sihteerinä
Ritva Lappalainen
Kp 23/24
74120 IISALMI 2
puh. 977-24939

Veikko Kääriäinen
Kirkonsalmentie 48
74120 IISALMI
puh. 977-24776

Eduskunnasta katsottuna

Suomen Pankki tulilinjalla

Suomen Pankki on joutunut tänä syksynä tuuleen ja tuiskuun.

Sehän on aika harvinaista Suomen Pankin historiassa. Pankki on saanut elää suojaista elämää ilman julkista kritiikkiä.

Kriittistä tunnelmaa osoittaa se, että Suomen Pankin johtokunnan kaksi jäsentä ilmoitti devalvaatoratkaisun jälkeen jättävänsä johtokunnan. Punttila jättikin, Sorsasta ei ole mitään varmaa tietoa. Saattaa olla, että hän vetää eropaperinsa takaisin presidentin pyynnöstä.

Moni on vaatinut Suomen Pankin aseman uudelleen arviointia. Nythän se on eduskunnan valvonassa oleva pankki. Monet vaatimukset lähtevät siitä, että Suomen Pankki tulisi alistaa yksiselitteisesti hallituksen suunnitelmien kanssa.

Suomen Pankin itsenäisyydelle on olemassa perusteita. Jos hallituspolitiikka käy tempoilevaksi ja jos hallitukset vaihtuisivat tuhkatieheään, kuten aikoinaan tapahtui, silloin on todella tärkeää,

että Suomen Pankki voi toteuttaa itsenäistä rahanpolitiikkaa. Tosin senkin vaikutusvalta maan politiikkaan on vahvasti vähentynyt ja vähenee sitä mukaa kuin Suomi yhdenytty läntiseen Eurooppaan.

Johtokunnan jäsenten valinta kertoo myös siitä, miten Suomen Pankkiin suhtaudutaan. Johtokuntaan on valittu menneinä vuosikymmeninä runsaasti poliitikkoja, yleensä jo politiikan jättäneitä, mutta myös aktiivipoliitikkoja.

Nyt eletään taiteaikaa, jolloin on mahdollista arvioida uudelleen Suomen Pankin johtokunnan roolia ja kokoonpano.

Paras tilanne on se, että Suomen Pankin johtoon valitaan sellaisia talous- ja yritys-elämän kokeneita tuntijoita, joilla on toimivat yhteydet yhteiskuntaan ja rakentava suhtautuminen politiikkaan.

Olen sillä kannalla, että täysverisiä poliitikkoja ei tulisi enää valita johtokuntaan muuten kuin poikkeuksellisen vahvoilla perusteilla.

Poliittinen mandaatti ei saa olla enää ensisijainen. Nyt siellä oleva poliittinen läänitys on mahdollisimman nopeasti purettava.

Ei suinkaan väkivaltoin, vaan luontevsti.

Suomen Pankki on joidenkin tahojen mielestä koko nykyisen taloustilanteen pääsyyllinen. Yleensä vaikeuksien keskellä pyritään löytämään joku syntipukki, jota kaikki syyttävät. Suomen Pankki ei ole nykyisen tilanteen syntipukki, ei ainakaan keskeisessä mielessä.

Nyt eletään poikkeuksellisia muutoksen aikoja. Niiltä ei kukaan eikä mikään vältty. Sama koskee myös Suomen Pankkia, jonka on pysyttävä ajanriennossa mukana ollakseen uskottava ja luotettava.

SEPPO KÄÄRIÄINEN

Tervehdys Suvullemme.

Hyvä lukija! Kun otat tämän julkaisun esille, niin on se käden ojennus johtokunnalle Sinulta, sillä osaltasi olit luomassa sitä henkeä, joka tämän synnytti. Viime kesäisen juhlamme Kirmalla osoitti, että tahtoiti pyhiinvaeltajan tavoin etsiä jälkiä esi-isien luo. Se oli sovituksenmieltä kauan unohtettuja kohtaan. Ikuisen sovituksenlain on jokainen meistä saanut kokea keran kotonaan. Äiti-sanaan liittyy koti- ja sukukäsitteet. Niistä hehkuu jotakin joulumaista rauhaa ja hyvää tahtoa. Lämpimän miellyttävää turvallisuutta tulvetiä niistä sieluun. Muistat ja kaipaavat mennyt, joka kangastuksen tavoin hämärästi povessasi puhuttelee Sinua. Aika ja elämä on sukumme hajoittanut tien oheen. Kannamme monet samaa nimeä tietämättä, että kerran se on ollut vain yhdellä perheellä.

Kun perhe- ja sukulaishiipi koostuu perhejuhlassa tai vieraskäynnillä, niin jo heti on entisyyssä läsnä. Menneisyys nousee esiin, kuolleet muuttuvat eläviksi, ja me kuljemme käsi kädessä heidän kanssaan jopa edellisten sukupolvien luo.

Suurenarvoista on veljen tai sisaren omistaminen. Niin pian kuin voit vaihtaa ajatuksiasi heidän kanssaan et ole vanha, vaan nuori. Tuntuu kuin aika olisi ollut pysähdyksissä viime tapaamisesta.

Suurenarvoinen on myös se tunne, mikä sisältyy sukuun. Kun näet sanomalehdessä samaa nimeä tai muuta nimeä kantavasta sukulaisestasi maininnan, olipa se hyvää tai pahaa, niin sisimmässäsi tunnet mielihyvää tai mielihäviötä. Tämä on veren ääni. Sitä on pakko kuunnella.

Sukuseuran puheenjohtaja, Kajaanin seiniöarini harjoitusluokan opettaja Fredrik Kääriäinen, Kirman Kääriäisiä.

KAARIAISTEN SUKUSEURA RY:n
JULKAISU N:o 1 29. 11. 1947

Kunpa sen ääni saisi puhua suvulensa parasta kieltään.

Tuo ääni sai Kääriäisten Sukuseuran syntymään, ja sen tehtävänä on kirkastaa tuo veren ääni soimaan puhtaana sinussakin, talonpoikaisena mielenlaatuna. Ainoastaan siinä on suvun voima.

Suvun jäsen. Jos varallisuutesi tai arvosi tahtovat sinut vieroittaa suvun ääntä kuulemasta, niin olet toistamassa sanoja: „Olenko minä veljeni vartija?” Tuo kanta on jo ammoin tuomittu kuolemaan. Kuuntele parempaa minääsi ja toimi sen mukaan. Sukusi kuulumiset ovat silloin hyvät, vaikkei niitä voisikaan Herralle näyttää. Meillä on kuitenkin lupa ja oikeus puhua Hänellekin sukumme asiat.

Tässä mielessä Sukuseuran johtokunta tervehtii jäseniään toivottaen sydämiinne ja koteihinne joulurauhaa!

Fr. Kääriäinen.

SUKULAISET!

Oikein hyvää

Joulua Teille

kaikille ja

menestystä

Uudelle

Vuodelle!

Vuosikokous pidettiin 17.03.91. Tuolloin kirjattiin toiminta-

suunnitelmaan seuraavaa:

- sukukorttien postitus hoidetaan tällä toimintakaudella
- selvitetään mahdollisuutta käydä Heinjoella
- yksi sukulehti julkaistaan

Nyt monien kiireiden keskellä sihteeri huomasi, että vuosi alkaa olla loppuillaan ja sihteeri on nyhjännyt vaan nurkassa saamatta mitään aikaiseksi. Päätimpä ottaa vähän topakampaa otetta ja postitan nyt tässä oheissa näitä sukukortteja teille täytettäväksi. Aikahan on nyt todella oivallinen, sillä tiedossa on pitkät joulunpyhät ja silloin käydään usein tapaamassa sukulaisia. Ottakaapa nyt joulureissulle kaavake mukaan ja ja jututtakaapa lähi sukua kortti kädessä, niin saadaan asiat paperille talletetuksi. Voitte tarvittaessa kirjoittaa kortissa kysyttäviä asioita vaikka puhtaalle paperille jos käy niin että kortti ei riitä tai tunnette sukulaisia joille korttia ei ole postitettu meidän toimestamme.

Olen yrittänyt pitää kortistoa suvun jäsenistä, mutta monikaan ei ole ilmoittanut minulle uutta osoitettaan muuton jälkeen.

Joskus sattuu niinkin että olen postittanut kirjeitä henkilöille, jotka ovat poistuneet joukostamme. Tietenkin se tuntuu omaisista pahalta, mutta valitettavasti en aina ole saanut viestiä kaikista rajan taakse siirtyneistä. Toivomus olisikin että muistaisitte minua vaikkapa kortilla tällaisissa tapauksissa.

Yleensäkin olisi kiva saada aina viestejä, vaikkapa vain kortteja sukulaisilta. Lupaen tallentaa kaikki kortit sukuarkistoon.

Näissä viesteissä voisitte ilmoittaa asioista, joita haluatte meidän julkaisevan lehdessä. Jos haluatte vaikkapa yhteyttä johonkin suvun jäseneseen tms.

Puheenjohtajan tällä kaudella on HannesKääriäinen Kauppilanmäestä. Varapj on Reino Eriksson ja taloudenhoitjana on Sinikka Kiiskinen molemmat Iisalmesta, sihteerinä Ritva Lappalainen ja jäseninä Veikko Kääriäinen, Lassi Kääriäinen ja Maila Kääriäinen Iisalmesta sekä Timo Kääriäinen Riistavedeltä.

Jäsenmaksu on edelleen sama : henkilömaksu 20,00 mk perhemaksu 50,00mk sukuseuran tilinumero on Op/Iisalmi 506806-4110605

Tiedotuksia osaan kirjoittakaa kenestä maksatte ja kuitteihin merkitkää tekstaamalla nimet ja osoitteet. Näistä on hyötyä kun teemme postituskortistoa. KIITOS !

Jäsenmaksuilla katetaan monistus ja postituskulut.

Heinjoen reissu on vielä tekemättä, mutta tuleehan talven jälkeen taas kesä ja kesällähän luonto on kauneimmillaan joten aloitetaampa reissun suunnittelu uudelleen. Ehkäpä Aulis Kääriäinen Karkkilasta aloittaa puuhaamisen!

RITVA LAPPALAINEN

Oikein lämminhenkistä joulua Teille sukulaiset!

sihteeri